

चाणक्य मंडल परिवार

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक CMPT000

BOOKLET No.

प्रश्नपुस्तिका

Paper 10

एकूण प्रश्न : 50

एकूण गुण : 100

वेळ : 1 (एक) तास

सूचना

- (1) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे न विसरता नमूद करावा.
- (2) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 50 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.
- (3) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनात बॉलपेनने लिहावा.
- (4) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे.
- (5) ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.
- (6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.
- (7) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत.
- (8) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच “उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चुकीच्या उत्तरांसाठी एक चतुर्थांश गुण वजा करण्यात येतील”.
- (9) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे.

परीक्षा-क्रमांक

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

*****

चाणक्य मंडल परिवार

1. नॅशनल इन्स्टिट्यूशन फॉर ट्रान्स्फॉर्मिंग इंडिया (नीती) आयोग संदर्भात असत्य नसलेली विधाने विचारात घ्या:

(अ) योजना आयोगाच्या ऐवजी 1 जानेवारी, 2016 रोजी नीती आयोगाची स्थापना झाली.

(ब) ही घटनात्मक संस्था नाही परंतु वैधानिक संस्था म्हणून काम करते.

(क) भारत सरकारच्या धोरणाबाबत विचारमंथन करणारी ही एक प्रमुख संस्था असून ही संस्था धोरणात्मक सल्ला देते.

पर्यायी उत्तरे :

(1) अ, ब

(2) फक्त ब

(3) फक्त क

(4) अ, ब, क

Consider the statements regarding National Institution for Transforming India (NITI) Aayog which are not incorrect :

(a) NITI Aayog was established on 1 January, 2016 in place of the Planning Commission.

(b) It is not a constitutional body but acts as a statutory body.

(c) It is the premier policy think tank of the Government of India, providing directional and policy inputs.

Alternative Answers:

(1) a, b

(2) Only b

(3) Only c

(4) a, b, c

2. राष्ट्रीय महिला आयोगाच्या कार्याबाबत कोणते विधान चुकीचे आहे ते शोधा :

(1) आपल्या कार्याचा वार्षिक अहवाल राष्ट्रपतीला सादर करणे.

(2) महिलांसाठी संवैधानिक आणि विधीविषयक सुरक्षा उपायांचा आढावा घेणे व कायदेमंडळाला उपायांबद्दल शिफारस करणे.

(3) महिला कैद्यांना तुरुंगात भेटी देऊन गरज वाटल्यास तेथील परिस्थिती सुधारण्यासाठी शिफारसी करणे.

(4) महिलांच्या हक्कांसाठीच्या, संरक्षणासाठीच्या तक्रारींची दखल घेऊन कारवाई करणे.

Choose the incorrect statement about the work of National Commission for Women ?.

(1) To submit an annual report of its activities to the President of India.

(2) To review the constitutional and legislative safeguards for women and recommend the measures to the legislature.

(3) To visit women inmates in prisons and make recommendations for improvement of conditions there if necessary.

(4) Taking cognizance of complaints and action for protection of women's rights.

3. खालीलपैकी बिगर-घटनात्मक संस्था कोणती/कोणत्या आहेत?

(अ) राज्य मानवी हक्क आयोग	(ब) केंद्रीय वित्त आयोग
(क) राष्ट्रीय मागासवर्गीय आयोग	(ड) राज्य माहिती आयोग
- पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त अ बरोबर आहे	(2) फक्त क आणि ड बरोबर आहे
(3) फक्त अ, क आणि ड बरोबर आहे	(4) फक्त अ आणि ड बरोबर आहे

Which of the following is/are non-constitutional bodies?

(a) State Human Rights Commission	(b) Central Finance Commission
(c) National Commission for Backward Classes	(d) State Information Commission

Alternative Answers:

(1) Only a is correct	(2) Only c and d are correct
(3) Only a, c and d are correct	(4) Only a and d are correct

4. जुलै 2007 मध्ये 'बाल हक्क संरक्षण आयोग' स्थापन करणारे पहिले राज्य कोणते?

(1) केरळ	(2) हरियाणा
(3) आसाम	(4) महाराष्ट्र

Which was the first state to establish a 'Commission for Protection of Child Rights' in July 2007?

(1) Kerala	(2) Haryana
(3) Assam	(4) Maharashtra

5. खालील विधानांपैकी नीती आयोगासंदर्भात असत्य विधान विचारात घ्या:

- (1) भारताचे पंतप्रधान हे नीती आयोगाचे पदसिद्ध अध्यक्ष आहेत.
- (2) संयुक्त प्रयत्नांनी विकास उद्दिष्टे साध्य करण्यासाठी केंद्र व राज्ये यांच्या विविध खात्यांना एकत्र आणणे, यासाठी सहयोगी व्यासपीठ म्हणून ते कार्य करते.
- (3) नीती आयोगाचे मुख्यालय मुंबई या ठिकाणी स्थित आहे.
- (4) राष्ट्रीय श्रम अर्थशास्त्र संशोधन व विकास संस्था हे नीती आयोगाचे दुय्यम कार्यालय आहे.

Consider the incorrect statement regarding NITI Aayog among the following statements :

- (1) The Prime Minister of India is the ex-officio chairman of NITI Aayog.
- (2) Act as a collaborative platform to bring together various departments of the Center and States to achieve development goals through joint efforts.
- (3) NITI Aayog has its headquarters located in Mumbai.
- (4) National Institute of Labor Economics Research and Development is a secondary office of NITI Aayog.

6. केंद्रीय दक्षता आयुक्त व इतर दक्षता आयुक्त यांची नियुक्ती एका समितीच्या शिफारशीद्वारे होते. त्या समितीमध्ये खालीलपैकी कोण असतात ?

(अ) पंतप्रधान

(ब) केंद्रीय गृहमंत्री

(क) लोकसभा अध्यक्ष

(ड) लोकसभा विरोधी पक्षनेता

पर्यायी उत्तरे :

(1) अ, ब, क

(2) अ, क, ड

(3) अ, ब, ड

(4) वरीलपैकी सर्व.

The Central Vigilance Commissioner and other Vigilance Commissioners are appointed on the recommendation of a committee. Who among the following is/are in that committee?

(a) Prime Minister

(b) Union Home Minister

(c) Lok Sabha Speaker

(d) Leader of Opposition in Lok Sabha

Alternative Answers:

(1) a, b, c

(2) a, c, d

(3) a, b, d

(4) a, b, c, d

7. योग्य कथने ओळखा:

(अ) सद्यस्थितीत राष्ट्रीय विकास परिषद कार्यरत असून तो नियोजन आयोगाऐवजी काम करतो.

(ब) नीती आयोगाच्या व्हिजन डॉक्युमेंट मध्ये 15 वर्षांचे व्हिजन, 7 वर्षांसाठी डावपेच, तर 5 वर्षांसाठी कृती योजना यांचा समावेश आहे.

पर्यायी उत्तरे:

(1) फक्त अ

(2) फक्त ब

(3) अ, ब दोन्ही

(4) अ, ब दोन्ही नाही

Identify the correct sentence/es:

(a) At present National Development Council is functioning and it works instead of Planning Commission.

(b) Niti Aayog's vision document includes a 15-years vision, 7-years Strategy and 5-years Action plan.

Alternative Answers:

(1) Only a

(2) Only b

(3) Both a and b

(4) Neither a nor b.

8. खालील विधाने लक्षात घ्या :
- (अ) केंद्रीय दक्षता आयोग आपले कामकाज नवी मुंबई येथील मुख्यालयातून करतो.
 (ब) आयोगाला आपली कार्यपद्धती ठरविण्याचे तसेच दिवाणी न्यायालयाचे सर्व अधिकार आहेत.
 (क) त्याचे कामकाज न्यायालयीन स्वरूपाचे असते.
 (ड) आपल्या कामकाजाबाबत आयोग संसदेतील दोन्ही सदनांसमोर वार्षिक अहवाल सादर करतो.
 वरील विधानांतील चुकीचे विधान/ने कोणते?

- (1) अ आणि ब (2) फक्त ड
 (3) अ आणि ड (4) फक्त अ

Read the following statements :

- (a) The Central Vigilance Commission operates from its headquarters in Navi Mumbai.
 (b) The Commission has all the powers of a Civil court and powers to determine its own procedure.
 (c) Its functioning is judicial in nature.
 (d) The Commission submits an annual report to both the Houses of Parliament regarding its functioning.

Which of the above statements is/are incorrect?

- (1) a and b (2) Only d
 (3) a and d (4) Only a

9. केंद्रीय दक्षता आयोग (CVC) अध्यक्ष आणि सदस्य यांचा कार्यकाळ किती असतो?

- (1) 3 वर्षे किंवा वयाची 70 वर्षे. (2) 5 वर्षे किंवा वयाची 70 वर्षे.
 (3) 4 वर्षे किंवा वयाची 65 वर्षे. (4) 5 वर्षे किंवा वयाची 65 वर्षे.

What is the tenure of Chairman and Members of Central Vigilance Commission (CVC)?

- (1) 3 years or 70 years of age. (2) 5 years or 70 years of age.
 (3) 4 years or 65 years of age. (4) 5 years or 65 years of age.

10. पुढीलपैकी अयोग्य विधान शोधा :

- (1) गृह मंत्रालय अंतर्गत काम करणारा केंद्रीय अन्वेषण विभाग (CBI) ही वैधानिक संस्था नाही.
 (2) दिल्ली विशेष पोलीस आस्थापना कायदा, 1946 अन्वये तिला अधिकार प्राप्त झाले आहेत.
 (3) लाचलुचपत प्रतिबंध या विषयासंदर्भात नेमलेल्या हिम्मत सिंगजी समितीने (1962-64) केंद्रीय अन्वेषण विभागाच्या स्थापनेची शिफारस केली होती.
 (4) हा विभाग केंद्रीय दक्षता आयोगाला आणि लोकपाल यांना देखील साहाय्य करतो.

Find the incorrect statement among the following:

- (1) The Central Bureau of Investigation(CBI), which works under the Ministry of Home Affairs, is not a statutory body.
 (2) It is empowered under the Delhi Special Police Establishment Act, 1946.
 (3) The Himmat Singhji Committee (1962-64) appointed on the subject of anti-corruption recommended the establishment of a Central Investigation Department.
 (4) This department also assists the Central Vigilance Commission and the Lokpal.

11. राष्ट्रीय महिला आयोगाची स्थापना कधी झाली ?

(1) 8 मार्च 1992

(2) 31 जानेवारी 1992

(3) 8 मार्च 1993

(4) 31 जानेवारी 1993

When was the National Commission for Women established?

(1) 8 March 1992

(2) 31 January 1992

(3) 8 March 1993

(4) 31 January 1993

12. (अ) बालहक्क संरक्षण आयोगाची स्थापना 5 मार्च 2007 रोजी बालहक्क संरक्षण आयोग अधिनियम, 2005 नुसार झाली.

(ब) आयोगानुसार 16 वर्ष वयापर्यंत सर्वजण बाल असतील.

वरील विधाने विचारात घ्या :

(1) अ आणि ब दोन्ही बरोबर

(2) अ आणि ब दोन्ही चूक

(3) फक्त अ बरोबर

(4) फक्त ब बरोबर

(a) The Commission for Protection of Child Rights was established on 5 March 2007 under the Commission for Protection of Child Rights Act, 2005.

(b) According to the commission, everyone will be a child till the age of 16 years.

Consider the above statements :

(1) Both a and b are correct

(2) Both a and b are wrong

(3) Only a is correct

(4) Only b is correct

13. राष्ट्रीय अल्पसंख्यांक आयोगासंदर्भात बिनचूक विधाने विचारात घ्या :

(अ) आयोगाने आतापर्यंत भारतातील 'पाच' समुदायांना अल्पसंख्यांक समुदाय म्हणून सूचित केले आहे.

(ब) 2014 साली 'जैन' समुदायाचा यामधे समावेश केला आहे.

(क) 'इकबाल सिंग लालपुरा' हे सध्या आयोगाचे अध्यक्ष म्हणून काम पाहत आहेत.

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त ब आणि क

(2) फक्त अ आणि क

(3) फक्त अ आणि ब

(4) वरीलपैकी सर्व

Consider the correct statements regarding National Commission for Minorities :

(a) The Commission has so far indicated 'five' communities in India as minority communities.

(b) In 2014, 'Jain' community has been included in this.

(c) 'Iqbal Singh Lalpura' is currently working as the Chairman of the Commission.

Alternative Answers:

(1) b and c only

(2) a and c only

(3) a and b only

(4) All of the above

14. पुढीलपैकी कोणते विधान राष्ट्रीय मानवाधिकार आयोगाबद्दल सत्य नाही ?
- (1) ऑक्टोबर 1993 मध्ये मानवी हक्क संरक्षण कायदा, 1993 नुसार आयोगाची स्थापना झाली.
  - (2) मानवाधिकारांचे उल्लंघन झाल्यास, दोषींना शिक्षा करण्याचा अधिकार आयोगास नाही.
  - (3) या आयोगाचे अध्यक्ष आणि सदस्य यांचा कार्यकाळ 5 वर्ष किंवा वयाची 70 वर्ष पूर्ण होईपर्यंत असतो.
  - (4) आयोग आपला वार्षिक अहवाल केंद्रसरकार आणि राज्यसरकारांना पाठवितो.

Which of the following statements is not true about the National Human Rights Commission?

- (1) The Commission was established in October 1993 under the Act of Protection of Human Rights, 1993.
- (2) In case of violation of human rights, the commission has no power to punish the culprits.
- (3) The term of office of the Chairman and members of this Commission is 5 years or till they attain the age of 70 years.
- (4) The Commission sends its annual report to the Central Government and the State Governments.

15. केंद्रीय माहिती आयोगाबाबत खालीलपैकी कोणते विधान चूक आहे?
- (1) केंद्रीय माहिती आयुक्त आणि इतर आयुक्त आपला राजीनामा राष्ट्रपतींकडे देतात.
  - (2) ते आपले पद तीन वर्षे किंवा वयाची 65 वर्षे पूर्ण होईपर्यंत धारण करतात.
  - (3) ती संविधानात्मक संस्था नाही आणि वैधानिक संस्थाही नाही.
  - (4) मुख्य माहिती आयुक्त आणि माहिती आयुक्त यांची नेमणूक पंतप्रधानांच्या अध्यक्षतेखालील समितीच्या शिफारशीवरून राष्ट्रपतीद्वारे केली जाते.

Which of the following statement about the Central Information Commission is not true ?

- (1) The Central Information Commissioner and other Commissioners submit their resignations to the President.
- (2) They hold their office for three years or till they attain the age of 65 years.
- (3) It is neither a constitutional body nor a statutory body.
- (4) Chief Information Commissioner and Information Commissioner are appointed by the President on the recommendation of a committee headed by the Prime Minister.

16. लोकपाल आणि लोकायुक्त कायदा (2013) केला जाण्यापूर्वी लोकायुक्त या संस्थेची स्थापना प्रथम महाराष्ट्रात मध्ये झाली ते वर्ष कोणते ?

(1) 1960	(2) 1971
(3) 1975	(4) 1991

Before the Lokpal and Lokayukta Act (2013) enacted, Lokayukta was first established in Maharashtra in which year?

(1) 1960	(2) 1971
(3) 1975	(4) 1991

17. खालीलपैकी कोणती विधान/ने बरोबर आहेत ?

(अ) जरी राज्य मानवी हक्क आयोगाचा (SHRC) अध्यक्ष व सदस्य यांची नियुक्ती राज्यपाल करित असले तरी त्यांना फक्त राष्ट्रपती (राज्यपाल नव्हे) पदच्युत करू शकतो.

(ब) एखाद्या प्रकरणात NHRC ने चौकशी केली असल्यास SHRC ने चौकशी करण्याची गरज नाही. पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त अ

(2) फक्त ब

(3) अ आणि ब दोन्ही

(4) अ आणि ब दोन्ही नाही

Which of the following statement/s are correct?

(a) Although the Chairman and members of the State Human Rights Commission (SHRC) are appointed by the Governor, they can only be removed by the President (not the Governor).

(b) SHRC does not need to inquire into a case if it has been investigated by NHRC.

Alternative Answers:

(1) Only a

(2) Only b

(3) Both a and b

(4) Neither a nor b

18. राज्य माहिती आयोगाबाबत खालीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे?

(1) आयोगामध्ये एक मुख्य आयुक्त आणि पाच पेक्षा जास्त नसतील इतके इतर आयुक्त असतात.

(2) गैरवर्तन किंवा अक्षमता या कारणांसाठी सुद्धा राज्यपाल मुख्य राज्य माहिती आयुक्त किंवा राज्य माहिती आयुक्त यांना पदच्युत करू शकतो.

(3) राज्य माहिती आयुक्त हा राज्य मुख्य आयुक्त पदासाठी पात्र नसतो.

(4) माहिती अधिकार अधिनियम, 2005 मध्ये केवळ राज्य माहिती आयोगाच्या स्थापनेच्या तरतुदी आहेत.

Which of the following statement about the State Information Commission is correct?

(1) The Commission consists of a Chief Commissioner and not more than five other Commissioners.

(2) The Governor can also remove the Chief State Information Commissioner or the State Information Commissioner for reasons of misconduct or incompetence.

(3) A State Information Commissioner is not eligible for the post of State Chief Information Commissioner.

(4) The Right to Information Act, 2005 only contains provisions for the establishment of the State Information Commission.

19. नागरिकांच्या तक्रारींचे निवारण करण्यासाठी कोणत्या आयोगाने लोकपाल आणि लोकायुक्त अशा दोन विशेष प्राधिकारांची स्थापना करण्याची शिफारस केली.

- (1) प्रशासकीय सुधारणा आयोग (1966-70) (2) सरकरिया आयोग, 1883
(3) राजमन्नार आयोग, 1969 (4) पुंछी आयोग, 2007

Which commission recommended setting up of two special authorities namely Lokpal and Lokayukta for redressal of citizens grievances.

- (1) Administrative Reforms Commission (1966-70)
(2) Sarkaria Commission, 1883
(3) Rajamannar Commission, 1969
(4) Punchhi Commission, 2007

20. राष्ट्रीय मानवी हक्क आयोगाच्या कामाबाबत खालील विधानांचा विचार करा.

- (अ) आयोगाला दिवाणी न्यायालयाचे सर्व अधिकार आहेत.
(ब) मानवी हक्क विषयक आंतरराष्ट्रीय तह व करार हाती घेणे.
(क) राज्यसरकारच्या नियंत्रणाखालील कोणत्याही तुरुंगाला किंवा संस्थेला भेट देणे.
(ड) NGO ना प्रोत्साहन देणे व मानवी हक्काच्या क्षेत्रात संशोधन करणे.
वरीलपैकी कोणते/कोणती विधाने बरोबर आहेत ?

- (1) फक्त अ (2) फक्त अ, ब आणि क
(3) फक्त ब आणि क (4) वरीलपैकी सर्व

Consider the following statements about the work of the National Human Rights Commission:

- (a) The Commission shall have all the powers of a civil court.
(b) To undertake international treaties and agreements on human rights.
(c) Visiting any prison or institution under the control of the State Government.
(d) To encourage NGOs and conduct research in the field of human rights.

Which of the above statement(s) is/are correct?

- (1) Only a (2) a, b and c only
(3) b and c only (4) All of the above

21. 1964 साली खालीलपैकी कोणाच्या शिफारशीनुसार केंद्रीय दक्षता आयोगाची (CVC) स्थापना करण्यात आली?

- (1) सरकारीया आयोग (2) संथानम आयोग
(3) राजमन्नार आयोग (4) प्रशासकीय सुधारणा आयोग

The Central Vigilance Commission (CVC) was established in 1964 on the recommendation of who among the following?

- (1) Sarkariya Commission (2) Santhanam Commission
(3) Rajmannar Commission (4) Administrative Reforms Commission

22. (अ) योजना आयोगाप्रमाणे नीती आयोगाची स्थापनाही भारत सरकारच्या (केंद्रीय मंडळाच्या) कार्यकारी ठरावानुसार केली आहे.
- (ब) संघराज्यीय प्रणालीच्या तत्त्वानुसार नीती आयोगाची विचारसरणीसुद्धा आता 'खालून वर' ऐवजी 'वरून खाली' अशी बनली आहे.
- वरील विधानांचा विचार करा :
- (1) दोन्ही बरोबर
  - (2) दोन्ही चूक
  - (3) फक्त अ चूक
  - (4) फक्त ब चूक
- (a) Like Planning Commission NITI Aayog is established by Executive Resolution of Government of India (Central cabinet).
- (b) According to the principle of the federal system, the approach of NITI Aayog is also now 'top down' instead of 'bottom up'.
- Consider the above statements:
- (1) Both are correct
  - (2) Both wrong
  - (3) Only a wrong
  - (4) Only b is wrong

23. संसदेने मानवी हक्क संरक्षण (दुरुस्ती) अधिनियम सन 2006 मंजूर केला. त्यानुसार मानवी हक्क संरक्षण कायदा 1993 मध्ये खालील कोणती सुधारणा करण्यात आली नाही?
- (1) राज्य मानवी हक्क आयोगातील सदस्य संख्या पाचवरून तीनपर्यंत कमी करणे.
  - (2) चौकशी चालू असतानासुद्धा नुकसानभरपाईची शिफारस करण्याचा आयोगाला अधिकार देणे.
  - (3) राज्य सरकारला न कळविता तुरुंगाला भेटी देण्याचा राष्ट्रीय मानवी हक्क आयोगाला अधिकार देणे.
  - (4) भविष्यातील आंतरराष्ट्रीय करारांना कायदा लागू करण्याचा राज्य सरकारला अधिकार देणे.
- Parliament passed the Protection of Human Rights(Amendment) Act, 2006. Accordingly, which of the following was not amended in the Protection of Human Rights Act 1993?
- (1) Reducing the number of members in the State Human Rights Commission from five to three.
  - (2) Empowering the Commission to recommend compensation even while the inquiry is in progress.
  - (3) Empowering the National Human Rights Commission to visit prisons without informing the state government.
  - (4) Empowering state governments to apply legislation to future international agreements.

24. कायद्यातील तरतुदीनुसार 23 ऑक्टोबर 1993 रोजी 'राष्ट्रीय अल्पसंख्यांक आयोगाने' अल्पसंख्यांक म्हणून कोणत्या धार्मिक समुदायांस मान्यता दिली ?

(अ) शीख व बौद्ध

(ब) पारसी व ख्रिश्चन

(क) जैन

(ड) मुस्लिम

वरीलपैकी कोणते/कोणती विधाने बरोबर आहेत ?

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त क

(2) फक्त ब आणि क

(3) फक्त अ, ब आणि क

(4) फक्त अ, ब आणि ड

Which religious communities were recognized as minorities by the 'National Commission for Minorities' on 23 October 1993 as per the provisions of the Act?

(a) Sikhs and Buddhists

(b) Parsis and Christians

(c) Jain

(d) Muslims

Which of the above statement(s) is/are correct?

Alternative Answers:

(1) Only c

(2) b and c only

(3) a, b and c only

(4) a, b and d only

25. राज्य माहिती आयोगास चौकशी करतांना खालील बाबींसंबंधी दिवाणी न्यायालयाचे अधिकार असतात.

(अ) प्रतिज्ञापत्रावर पुरावे स्विकारणे.

(ब) बोलावणे आणि समक्ष हजर राहण्यास भाग पाडणे.

(क) साक्षीदारांची तपासणी करण्यासाठी समन्स बजावणे

(ड) कोणत्याही न्यायालयाकडून अथवा कार्यालयाकडून कोणतेही सार्वजनिक कागदपत्र मागविणे.

वरीलपैकी कोणती विधाने असत्य नाही?

(1) फक्त अ आणि ड

(2) फक्त अ, ब, क

(3) अ, ब, क आणि ड

(4) फक्त अ आणि ब

While inquiring, the State Information Commission has the powers of a civil court in respect of the following matters.

(a) Admitting evidence on affidavit.

(b) Summons and compel attendance.

(c) Issuance of summons for examination of witnesses.

(d) To call for any public document from any court or office.

Which of the above statements is not incorrect ?

(1) a and d only

(2) a, b, c only

(3) a, b, c and d

(4) a and b only

26. सद्यस्थितीत खालीलपैकी कोण राष्ट्रीय महिला आयोगाच्या अध्यक्ष आहेत ?

(1) जयंती पटनायक	(2) डॉ. पूर्णिमा अडवाणी
(3) डॉ. व्ही. मोहिनी गिरी	(4) रेखा शर्मा

Who among the following is currently the Chairman of the National Commission for Women?

(1) Jayanti Patnaik	(2) Dr. Poornima Advani
(3) Dr. V. Mohini Giri	(4) Rekha Sharma

27. लोकपाल व लोकायुक्त अधिनियम-2013 च्या प्रमुख वैशिष्ट्याबाबत खालीलपैकी कोणते चूकीचे आहे ?

- (1) लोकपाल अध्यक्ष आणि सदस्यांचा कार्यकाळ 5 वर्षे किंवा वयाची 70 वर्षे पूर्ण होईपर्यंत असेल.
- (2) लोकपालमधील 25 टक्के सदस्य (एक चतुर्थांश) अनुसूचित जाती/जमाती/ इतर मागासवर्गीय, अल्पसंख्यांक व महिला यामधील असतील.
- (3) पंतप्रधानांचाही लोकपालाच्या अधिकारक्षेत्रात समावेश करण्यात आला आहे.
- (4) लोकपाल मध्ये अध्यक्ष आणि काही सदस्य असतील व त्यापैकी 50 टक्के न्यायिक सदस्य असतील.

Which of the following is incorrect about the main feature of Lokpal and Lokayukta Act-2013?

- (1) The term of office of Lokpal Chairman and members shall be 5 years or till the completion of 70 years of age.
- (2) 25 percent members (one fourth) of the Lokpal shall be from Scheduled Castes/ Tribes/ Other Backward Classes, Minorities and Women.
- (3) The Prime Minister is also included in the jurisdiction of Lokpal.
- (4) The Lokpal shall consist of a Chairman and some members out of which 50 per cent shall be judicial members.

28. खालीलपैकी कोणत्या संस्था या बिगर-घटनात्मक परंतु वैधानिक संस्था म्हणून काम करतात?

- (अ) राष्ट्रीय अल्पसंख्यांक आयोग
- (ब) बाल हक्क संरक्षण आयोग
- (क) राष्ट्रीय महिला आयोग

(1) फक्त अ, क	(2) फक्त ब
(3) फक्त क	(4) सर्व अ, ब, क

Which of the following bodies act as non-constitutional but act as statutory bodies ?

- (a) National Commission for Minorities
- (b) Commission for Protection of Child Rights
- (c) National Commission for Women

(1) Only a, c	(2) Only b
(3) Only c	(4) All a, b, c

29. बाल हक्क संरक्षण आयोग अधिनियम, 2005 नुसार राष्ट्रीय बाल हक्क संरक्षण आयोगाची स्थापना केव्हा करण्यात आली ?
- (1) 31 जानेवारी 2006
  - (2) 5 मार्च 2007
  - (3) 8 मार्च 2006
  - (4) 17 मे 2007

When was the National Commission for Protection of Child Rights established under the Commission for Protection of Child Rights Act, 2005?

- (1) 31 January 2006
- (2) 5 March 2007
- (3) 8 March 2006
- (4) 17 May 2007

30. पुढील विधाने विचारात घ्या.

- (अ) महाराष्ट्र राज्य मानवी हक्क आयोगाची स्थापना 6 मार्च 2001 रोजी झाली.
- (ब) राज्य मानवी हक्क आयोगाचे अध्यक्ष आणि सदस्यांची नेमणूक आणि पदच्युती राज्यपाल करतात.
- (क) राज्य मानवी हक्क आयोग केवळ राज्यसूचीतील विषयाबाबतच्या मानवी हक्क उल्लंघनांची चौकशी करू शकतो.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) विधान अ बरोबर ब, क चुकीचे आहे.
- (2) विधान ब बरोबर अ, क चुकीचे आहे.
- (3) तिन्ही विधाने बरोबर आहेत.
- (4) तिन्ही विधाने चुकीची आहेत.

Consider the following statements.

- (a) Maharashtra State Human Rights Commission was established on 6 March 2001.
- (b) Chairman and members of the State Human Rights Commission are appointed and removed by the Governor.
- (c) The State Human Rights Commission can only inquire into human rights violations related to the subject in the State List.

Alternative Answers:

- (1) Statement a is correct, b, c is incorrect.
- (2) Statement b is correct, a, c is incorrect.
- (3) All the three statements are correct.
- (4) All the three statements are incorrect.

31. खालील विधाने विचारात घ्या:

(अ) 2003 साली भारत सरकारने भ्रष्टाचार तसेच पदाचा दुरुपयोगाचा आरोप सिद्ध करण्यासाठी आणि त्याबाबतीत उपाययोजना सुचविण्यासाठी केंद्रीय दक्षता आयोगाला 'नियुक्त संस्था' असे अधिकार दिले.

(ब) मुळात केंद्रीय दक्षता आयोग हे केंद्र सरकारच्या कार्यकारी ठरावाद्वारे स्थापन करण्यात आली होती परंतु 2004 साली संसदेने या आयोगाला 'वैधानिक दर्जा' दिला.

(1) फक्त अ बरोबर ब चूक

(2) दोन्ही बरोबर

(3) फक्त ब बरोबर अ चूक

(4) दोन्ही चूक

Consider the following statements:

(a) In 2003, the Government of India empowered the Central Vigilance Commission as an 'appointed body' to prove the allegation of corruption and abuse of office and suggest measures in the same.

(b) Originally the Central Vigilance Commission was constituted by an Executive Resolution of the Central Government but in 2004 the Parliament gave 'statutory status' to this Commission.

(1) Only a is correct and b is incorrect

(2) Both are correct

(3) Only b is correct and a is incorrect

(4) Both are incorrect

32. पुढीलपैकी कोणता विभाग 'इंटरपोल'चा भारतातील 'राष्ट्रीय केंद्रीय विभाग' म्हणून काम करतो?

(1) गुन्हे अन्वेषण विभाग (CID)

(2) केंद्रीय अन्वेषण विभाग (CBI)

(3) इंटेलिजन्स ब्युरो (IB)

(4) यापैकी कोणताही नाही

Which of the following division serves as the 'National Central Bureau' of 'INTERPOL' in India?

(1) Criminal Investigation Department (CID)

(2) Central Investigation Department (CBI)

(3) Intelligence Bureau (IB)

(4) None of these

33. (अ) 1946 मध्ये के. सी. नियोगी यांच्या अध्यक्षतेखाली स्थापन केलेल्या सल्लागार नियोजन मंडळाच्या शिफारशीनुसार मार्च, 1950 मध्ये केंद्रीय मंत्रिमंडळाच्या कार्यकारी ठरावानुसार पूर्वीच्या नियोजन आयोगाची स्थापना करण्यात आली होती.

(ब) सुमन बेरी हे सद्या नीती आयोगाचे अध्यक्ष म्हणून काम पाहत आहेत वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने अयोग्य आहे?

(1) फक्त अ

(2) फक्त ब

(3) अ आणि ब

(4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

(a) Planning Commission was constituted by an Executive Resolution of the Union Cabinet in March, 1950 on the recommendation of an Advisory Planning Board constituted under the chairmanship of K.C. Niyogi in 1946.

(b) Suman Berry is currently serving as the Chairman of NITI Aayog.

Which of the above statement/s is/are incorrect?

(1) Only a

(2) Only b

(3) a and b

(4) None of the above

34. पुढील विधानांपैकी कोणती विधाने अचूक आहेत ?

(अ) केंद्रीय माहिती आयोग चूक करणाऱ्या अधिकाऱ्याविरुद्ध शिस्तभंगाच्या कारवाईची शिफारस करू शकतो.

(ब) आयोग सार्वजनिक माहिती अधिकाऱ्याला प्रत्येक दिवसाला 500 रुपये व जास्तीत जास्त 25,000 रुपये दंड आकारू शकतो.

(क) आयोग सार्वजनिक माहिती अधिकाऱ्याला प्रत्येक दिवसाला 250 रुपये व जास्तीत जास्त 25,000 रुपये दंड आकारू शकतो.

पर्यायी उत्तरे:

(1) फक्त अ

(2) फक्त अ आणि ब

(3) फक्त अ आणि क

(4) यापैकी नाही

Which of the following statements is correct?

(a) The Central Information Commission may recommend disciplinary action against the erring officer.

(b) The Commission may impose a fine of Rs.500 per day and a maximum limit of Rs.25,000 on the Public Information Officer.

(c) The Commission may impose a fine of Rs.250 per day and a maximum limit of Rs.25,000 on the Public Information Officer.

Alternative Answers:

(1) Only a

(2) a and b only

(3) a and c only

(4) None of these

35. लोकपालसंदर्भात भारतातील कोणत्या राज्यात 'फाईल टू फिल्ड' (धारिणी ते प्रत्यक्ष कार्यक्षेत्र) कार्यक्रम, या नावीन्यपूर्ण योजनेमध्ये प्रशासक खेड्यात/क्षेत्रात जातो आणि लोकांच्या तक्रारी ऐकून शक्य असेल तेथे ताबडतोब उपाययोजना करतो.

(1) ओडिशा	(2) महाराष्ट्र
(3) केरळ	(4) कर्नाटक

Related to Lokpal which state of India run a program called 'File to Field' in which the administrator goes to the village/area and listens to the grievances of the people and takes immediate action as early as possible.

(1) Odisha	(2) Maharashtra
(3) Kerala	(4) Karnataka

36. राज्य मानवी हक्क समितीचे (महाराष्ट्र) प्रमुख होण्यासाठी पुढीलपैकी कोण पात्र आहे?

(1) उच्च न्यायालयाचे निवृत्त न्यायाधीश	(2) सर्वोच्च न्यायालयाचे न्यायाधीश
(3) जिल्हा न्यायालयाचे न्यायाधीश	(4) जिल्हा न्यायालयाचे निवृत्त न्यायाधीश

Who among the following is eligible to head the State Human Rights Committee (Maharashtra)?

(1) Retired Judge of High Court	(2) Supreme Court Judge
(3) District Court Judge	(4) Retired District Court Judge

37. खालीलपैकी कोणते/ती विधान/ने बरोबर आहेत/त ?

- (अ) महिला आयोगाच्या अध्यक्षांचा कार्यकाळ पाच वर्षांचा असतो.
 (ब) महाराष्ट्र हे भारतातील पहिले राज्य आहे ज्याने महिला धोरण तयार करून 1994 मध्ये जाहीर केले होते.
 (क) रुपाली चाकणकर या सद्या महाराष्ट्र राज्य महिला आयोगाच्या अध्यक्षा आहेत.
(1) अ व ब	(2) ब व क
(3) अ व क	(4) वरीलपैकी सर्व

Which of the following statement/s is/are correct?

- (a) The term of office of the chairperson of the commission for Women is five years.
 (b) Maharashtra is the first state in India to formulate a women's policy and announce it in 1994.
 (c) Rupali Chakankar is currently the Chairperson of the Maharashtra State Commission for Women.
(1) a and b	(2) b and c
(3) a and c	(4) All of the above

38. खालीलपैकी कोणत्या आयोगांचे अध्यक्ष हे राष्ट्रीय मानवी हक्क आयोगाचे पदसिद्ध सदस्य असतात ?
 (अ) राष्ट्रीय अल्पसंख्यांक आयोग (NCM) (ब) राष्ट्रीय महिला आयोग (NCW)
 (क) राष्ट्रीय बाल हक्क संरक्षण आयोग (NCPCR) (ड) राष्ट्रीय दिव्यांग संरक्षण आयुक्त
 पर्यायी उत्तरे:

- (1) वरीलपैकी सर्व (2) अ, ब, क
 (3) ब, क, ड (4) अ, क, ड

The Chairman of which of the following commissions is an ex-officio member of the National Human Rights Commission?

- (a) National Commission for Minorities (NCM)
 (b) National Commission for Women (NCW)
 (c) National Commission for Protection of Child Rights (NCPCR)
 (d) National Commissioner for Protection of Persons with Disabilities

Alternative Answers:

- (1) All of the above (2) a, b, c
 (3) b, c, d (4) a, c, d

39. शिक्षण हक्क कायदा(RTE), 2009 कोणत्या दिवशी अंमलात, ज्यामुळे शिक्षण हा मूलभूत अधिकार बनला.
 (1) 1 एप्रिल 2009 (2) 2 ऑक्टोबर 2009
 (3) 1 एप्रिल 2010 (4) 2 ऑक्टोबर 2010

The Right to Education Act, 2009 came into effect on which day, making education a fundamental right.

- (1) 1 April 2009 (2) 2 October 2009
 (3) 1 April 2010 (4) 2 October 2010

40. (अ) केंद्रीय/ राज्य माहिती आयोगाला दिवाणी न्यायालयाचे अधिकार आहेत.
 (ब) तक्रार स्वीकारणे व त्याची चौकशी करणे हे केंद्रीय/ राज्य माहिती आयोगाचे कर्तव्य आहे.
 (क) 2019 दुरुस्ती अन्वये, अध्यक्ष व सदस्य यांचा कार्यकाळ 5 वर्ष किंवा वयाची 65 वर्ष पूर्ण होईपर्यंत करण्यात आला आहे.

वरील विधानांपैकी कोणती विधाने चूक नाहीत?

- (1) अ आणि क (2) ब आणि क
 (3) अ आणि ब (4) वरीलपैकी सर्व

- (a) Central/State Information Commission has civil court powers.
 (b) It is the duty of the Central/State Information Commission to receive and investigate the complaints.
 (c) Under the 2019 amendment the tenure of chairperson and members has been made 5 years or till they attain the age of 65 years.

Which of the above statements are not incorrect ?

- (1) a and c (2) b and c
 (3) a and b (4) All of the above

41. राज्य मानवी हक्क आयोगासंदर्भात चुकीचे विधान ओळखा :

- (1) आयोग ही बहुसदस्यीय संस्था असून त्यामध्ये एक अध्यक्ष व दोन सदस्य असतात.
- (2) अध्यक्ष उच्च न्यायालयाचा निवृत्त मुख्य न्यायाधीश असतो व एक सदस्य उच्च न्यायालयाचा विद्यमान किंवा निवृत्त न्यायाधीश किंवा जिल्हा न्यायाधीश म्हणून किमान 10 वर्षे सेवेचा अनुभव असलेला असावा.
- (3) एक सदस्य मानवी हक्कांसंदर्भात ज्ञान व प्रत्यक्ष अनुभव असलेला असतो.
- (4) कार्यकाल पूर्ण झाल्यानंतर ते केंद्र किंवा राज्यशासनात सेवा करण्यास पात्र नसतात.

Identify the incorrect statement regarding State Human Rights Commission :

- (1) The Commission is a multi-member body consisting of a Chairman and two members.
- (2) The Chairman is a retired Chief Justice of a High Court and one member is a sitting or retired Judge of a High Court or a District Judge of the State with at least 10 years of experience as a District Judge.
- (3) One member having knowledge and practical experience in human rights.
- (4) After completion of tenure they are not eligible to serve in Central or State Government.

42. भारताचे सध्याचे मुख्य दक्षता आयुक्त कोण आहेत ?

- (1) अरुण कुमार मिश्रा
- (2) प्रवीण कुमार श्रीवास्तव
- (3) संजय चौधरी
- (4) प्रवीण सूद

Who is the present Chief Vigilance Commissioner of India?

- (1) Arun Kumar Mishra
- (2) Praveen Kumar Srivastava
- (3) Sanjay Chaudhary
- (4) Praveen Sood

43. प्रशासकीय सुधारणा आयोगाने शिफारस केलेल्या लोकपाल आणि लोकायुक्तांच्या संस्थांची खालीलपैकी कोणती प्रमुख वैशिष्ट्ये आहेत?
- (अ) ते स्वतंत्र आणि निष्पक्ष असावेत.
 (ब) त्यांच्या कामकाजामध्ये न्यायव्यवस्थेचा हस्तक्षेप नसावा.
 (क) ते थेट संसदेला जबाबदार असले पाहिजेत.
 (ड) त्यांच्या नियुक्ती शक्यतोवर अराजकीय असाव्यात.
- खालील पर्यायांचा वापर करून योग्य उत्तर निवडा:

- (1) अ, ब, क, ड (2) अ, ब, क
 (3) ब, क, ड (4) ब, ड

Which of the following are major features of the institutions of Lokpal and Lokayukta as recommended by the Administrative Reforms Commission?

- (1) They should be demonstrably independent and impartial.
 (2) Judiciary should not interfere in their work.
 (3) They should be directly accountable to Parliament.
 (4) Their appointments should as far as possible be non-political.

Select the correct answer by using the codes given below:

- (1) a, b, c, d (2) a, b, c
 (3) b, c, d (4) b, d

44. केंद्रीय अन्वेषण विभाग(CBI) संचालक नियुक्तीसाठी लोकपाल व लोकायुक्त अधिनियम 2013 नुसार, असलेल्या समितीत खालीलपैकी कोणाचा समावेश असतो ?
- (अ) पंतप्रधान
 (ब) लोकसभेतील विरोधी पक्षनेता
 (क) राज्यसभेतील विरोधी पक्षनेता
 (ड) सर्वोच्च न्यायालयाचे सरन्यायाधीश किंवा त्यांनी निर्देशित केलेली व्यक्ती.
- पर्यायी उत्तरे :

- (1) अ, ब, क (2) ब, क, ड
 (3) अ, ब, क, ड (4) अ, ब, ड

According to the Lokpal and Lokayukta Act 2013, the committee for appointment of Central Bureau of Investigation (CBI) Director consists of who among the following?

- (a) Prime Minister
 (b) Leader of Opposition in Lok Sabha
 (c) The Chief Justice of the Supreme Court or a person directed by him.

Alternative answers:

- (1) a, b, c (2) b, c, d
 (3) a, b, c, d (4) a, b, d

45. (अ) महाराष्ट्र राज्य मानवी हक्क आयोगाकडे तक्रारींसाठी मराठी, हिंदी, इंग्रजी व गुजराती या भाषेचा वापर केला जाऊ शकतो.

(ब) आयोगाला राज्य व समवर्ती सूची दोन्ही बाबतीत चौकशीचे अधिकार असतील.

वरील विधानांपैकी कोणती विधान/विधाने अचूक आहेत ?

(1) फक्त अ

(2) फक्त ब

(3) अ आणि ब

(4) यापैकी नाही.

(a) Marathi, Hindi, English and Gujarati languages can be used for complaints to Maharashtra State Human Rights Commission.

(b) The Commission shall have powers of inquiry in both State and Concurrent List cases.

Which of the above statement/s is/are true ?

(1) Only a

(2) Only b

(3) Both a and b

(4) None of these.

46. अल्पसंख्याक आयोग लोकांच्या हक्कांचे संरक्षण करण्यासाठी पावले उचलतो आणि बहुसंख्य लोकांशी समन्वय साधण्याचा प्रयत्न करतो. आपण कोणता दिवस 'अल्पसंख्याक हक्क दिन' म्हणून साजरा करतो.

(1) 14 एप्रिल

(2) 7 जून

(3) 18 डिसेंबर

(4) 26 नोव्हेंबर

The Minority Commission takes steps to protect the rights of the people and tries to coordinate with the majority. Which day do we celebrate as 'Minority Rights Day'?

(1) April 14

(2) June 7

(3) December 18

(4) November 26

47. खालील विधाने विचारात घ्या :

- (अ) संविधानाच्या अनुच्छेद 38, 39, 39A व 42 मध्ये अंतर्भूत केलेली राज्याच्या धोरणाची निर्देशक तत्वे अंमलात आणण्यासाठी शासनाने राष्ट्रीय महिला आयोगाच्या धर्तीवर राज्य आयोगाची स्थापना केंद्रीय केली.
 (ब) महाराष्ट्र राज्य महिला आयोगाची स्थापना 25 जानेवारी, 1993 रोजी करण्यात आली.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त अ बरोबर
 (2) फक्त ब बरोबर
 (3) दोन्ही चूक
 (4) दोन्ही बरोबर

Consider the following statements :

- (a) The Government constituted a State Commission for Women on the basis of the National Commission for Women to implement the Directive Principles of State Policy enshrined in Articles 38, 39, 39A and 42 of the Constitution.
 (b) Maharashtra State Commission for Women was established on January 25, 1993.

Options:

- (1) Only a is correct
 (2) Only b is correct
 (3) Both are incorrect
 (4) Both are correct

48. प्रवीण सूद, जे कर्नाटक राज्य पोलिसांचे DG आणि IGP होते. सध्या ते कोणत्या संस्थेचे संचालक आहेत?

- (1) सीआयडी (2) रॉ
 (3) सीबीआय (4) आयबी

Praveen Sood, who was the former DG and IGP of Karnataka state police. Currently he is the director of which organisation ?

- (1) CID (2) RAW
 (3) CBI (4) IB

49. पुढील विधानांचा विचार करून अचूक पर्याय निवडा.
 (अ) 'प्रियांक कानूनगो' हे राष्ट्रीय बाल हक्क संरक्षण आयोगाचे(NCPCR) विद्यमान अध्यक्ष आहेत.
 (ब) 'विभा पार्थसारथी' या राष्ट्रीय महिला आयोगाच्या (NCW) पहिल्या अध्यक्षा होत्या.
 (क) आजपर्यंत भारतातील 'सहा' समुदायांना अल्पसंख्याक समुदाय म्हणून सूचित केले गेले आहे.
 पर्यायी उत्तरे :

- (1) अ आणि ब (2) ब आणि क
 (3) फक्त क (4) अ आणि क

Choose the correct option considering the following statements.

- (a) 'Priyank Kanoongo' is the current chairman of National Commission for Protection of Child Rights (NCPCR).
 (b) 'Vibha Parthasarathy' was the first chairperson of the National Commission for Women (NCW)
 (c) Till date 'six' communities in India have been indicated as minority communities.

Alternative Answers:

- (1) a and b (2) b and c
 (3) Only c (4) a and c

50. केंद्रीय माहिती आयोगाबाबत खालीलपैकी कोणते विधान/ विधाने बरोबर आहेत ?
 (अ) ती बिगर-घटनात्मक संस्था असून तिच्यात एक मुख्य माहिती आयुक्त आणि दहा पेक्षा जास्त नाहीत इतके माहिती आयुक्त असतात.
 (ब) ते पुर्ननियुक्तीस पात्र नसतात पण माहिती आयुक्त हे मुख्य माहिती आयुक्त म्हणून नेमणूकीस पात्र असतात परंतू ते माहिती आयुक्त पदाच्या कालावधीसह एकूण 'सहा'वर्षापेक्षा जास्त काळ पद धारण करू शकत नाहीत.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त अ बरोबर (2) फक्त ब बरोबर
 (3) अ आणि ब दोन्ही बरोबर (4) अ आणि ब दोन्ही चूक

Which of the following statement/s about the Central Information Commission is/are correct?

- (a) It is a non-constitutional body consisting of a Chief Information Commissioner and not more than ten Information Commissioners.
 (b) They are not eligible for re-appointment but Information Commissioners are eligible for appointment as Chief Information Commissioners but they cannot hold office for a total period of more than 'Six' years including the tenure of office of Information Commissioner.

Options:

- (1) Only a is correct (2) Only b is correct
 (3) Both a and b are correct (4) Both a and b are incorrect